

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXXIII | 25. avgusta 2024 - Buenos Aires, Argentina | Št. 15

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

ROMANJE K MARIJI V LOURDES V SANTOS LUGARES

V nedeljo, 18. avgusta, kmalu po prazniku Marijinega vnebovzvetja, smo, kot vsako leto, Slovenci v Argentini romali v Lurško svetišče v Buenos Airesu.

Pred sv. mašo smo molili rožni venec in peli litanije.

Letos smo še posebno prosili za bolnike. Marijino vnebovzetje je praznik upanja, saj nas spominja, da je ena izmed nas ljudi, dosegla polnost življenja, ki jo kristjani pričakujemo v večnosti.

Maševal je g. Toni Burja CM, ki je med pridigo predstavil relikvije sv. Vincencija Pavelskega zaradi posebnega leta - 400. obletnica ustanovitve Misijonske družbe, lazaristov. Ob tem je povabil vernike na romanje k Mariji Kraljici v Lanusu 10. novembra, ki bo na obletnici Slovenske vasi tudi praznovanje 400-letnice reda lazaristov in prilika za popolni odpustek.

Po pridigi in veroizpovedi je bila prilika za prejem sv. maziljenja za zdravje. Vsakdo po

60. letu starosti lahko prejme enkrat na leto ta zakrament.

Med romanjem sta spovedovala g. Robert Brest in g. Franci Cukjati. Na orglah je Janez Žnidar spremljal fante in može, ki so vodili ljudsko petje.

Duhovniki nas še posebno opozarjajo o vrednosti zakramenta svete spovedi in nas vabijo, da se bolj pogosto spovemo svojih grehov.

Luciana Vombergar

MLADINSKO SREČANJE ODBORNIKOV 2024

Predno bi se najbolj naporni meseci delovanja za mladino začeli, smo se delegati odbora SDO-SFZ zmenili za izvršitev srečanja odborikov. Na tem bi se mladi odboriki vseh domov združili, se bolje spoznali in debatirali o sedanjem položaju ter našem bodočem delovanju.

V nedeljo, 28. julija, smo se okoli 10. ure zbrali v Slovenskem domu v San Martinu. Najprej smo delili sveto mašo, ki jo je daroval gospod Robert Brest in kjer je mladina vseh okrajev sodelovala s petjem in branjem. Takoj po svetem bogoslužju smo se posed-

li in delili okusni zajtrk, ki so ga nam mladi sanmartinske družine z veseljem postregli. Nato smo se premaknili na dvorišče in ob zanimivih igrah spodbujali skupno delo in spoznavanje med odboriki. Čas je kar hitro minil in kosilo je že bilo na vrsti. S pomočjo fantov pri žaru, smo delili hamburgerje.

Okoli 14. ure nas je obiskal prof. Martin Sušnik. Povabili smo ga, da bi skupini predaval o identiteti in glavnih debatah, ki jih sodobna družba ponuja. Ob zanimivih mislih smo se mladi razdelili v manjše skupine in pogovorili o slovenski identiteti, naši skup-

nosti in o vsakdanjem življenju. Kot zaključek srečanja smo jih delili z ostalimi.

Centralni mladinski odbor bi se rad zahvalil najprej g. Robertu Brestu za daritev sv. maše, profesorju Martinu Sušniku za pripravo predavanja in dobro voljo z mladimi. Zahvala gre tudi slovenskemu domu San Martin in tamkajšnji mladini za gostitev našega srečanja. In ne nazadnje, še vsem odborikom, ki so se odzvali vabilu. Želimo, da bi mladi še v bodoče imeli take možnosti za debato in pogovor.

SDO-SFZ Centrala

MAŠA IN KOSILO *na Pristavi*

V nedeljo 11. avgusta smo se pri maši na Pristavi zbrali mladi, ki smo se teden prej vrnili iz misijona v Eldorado – nekateri iz naše skupnosti v Argentini, drugi pa iz Slovenije, preko programa POTA Katoliške Mladine.

Maševal je g. Toni Burja in tudi nas med pridigo povabil, da smo z ostalimi verniki delili nekaj naših občutkov letošnjega misijona.

Po maši smo se pa skupaj zbrali pri okusnem asadu, ki so ga pripravili Andrej Golob, Martin Križ in Marko Čop. V prijetnem družinskem vzdušju smo poklepetali, ter ob kavici tudi kakšno zapeli.

Kot je g. Toni pri sv. maši povedal, misijonarje pošilja verska skupnost, zato bi se ob tej priložnosti radi zopet zahvalili vsem, ki ste z odprtim srcem podprli misijon – najsi bo z darovi, s pomočjo pri izvedbi, ali z molitvijo. Hvaležnost, ki smo je bili deležni od skupnosti v Eldorado bi radi posredovali tudi

vam. Želimo, da bi misijon obrodil sadove ne samo za ljudi katere spremljamo, ampak tudi za našo skupnost.

Bogu hvala za vas in veliko blagoslova!

Mladinska Misijonska Skupina

ŽEGNANJE V SAN MARTINU 1948 – 2024: 76 let *prve slovenske maše*

V nedeljo, 11. avgusta, smo praznovali 76. obletnico prve slovenske maše v San Martinu, ki jo je na praznik Marijinega vnebovzvetja daroval gospod svetnik Škulj.

Ob 10.00 smo se zbrali v kapeli zavoda Srca Jezusovega za sveto mašo, ki jo je daroval gospod Robert Brest. Pri maši je pel Slovenski pevski zbor San Martín pod vodstvom Ariane Žigart. Za obhajilo so se pridružili mladi člani Doma s pesmijo "Besede ljubezni".

Mašo je vodil Janez Filipič.

Darovali smo jo za vse rajne dušne pastirje, za bolnike, za pokojne rojake in člane našega Doma ter za nas same.

Prvo berilo nam je prebral predsednik Doma, Marjan Boltežar; psalm gospa Lučka Marinček Kastelic; drugo berilo pa predsednik mladine Federico Tašner.

Med pridigo nam je gospod Robert povedal, da je prebral v brošuri, ki je izšla ob 60. obletnici prve slovenske maše v San Martinu, da so naši predniki skrbeli za ohranitev vrednot vere, spovedi, slovenske maše, slovenskega zbora, pripadnosti narodu, spoštovanja in ljubezni do svojih korenin, znanja jezika ... ter kako pomembno je, da smo 76 let kasneje še vedno zvesti tem vrednotam.

Janez Filipič nam je prebral o začetkih in zgodovini slovenskih svetih maš v San Martinu. "Naši dušni pastirji so bili: svetnik Karel Škulj, dr. Alojzij Starc, Jože Jurak, Gregor Mali, France Bergant, Franci Šenk, Igor Grohar, Robert Brest, bivši delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, msgr. dr. Jure Rode, in danes znova gospod Robert. Večkrat so maševali msgr. Anton Orehar, prelat Jože Škerbec, misijonar Lovro Tomažin, Marjan Bečan, Pavle Novak in drugi. Obiskali so nas tudi naši slovenski in argentinski škofje: dr. Gregorij Rožman, dr. Alojzij Šuštar, Metod Pirih, Janez Jenko, Alojz Uran, Peter Štumpf in monsinjorji Menendez, Melgarejo in D'Anibale. Več duhovnikov je izšlo iz našega kraja.

Danes je že zelo malo žena in moških, ki so pred 76 leti obiskovali slovensko nedeljsko mašo. Veliko število jih je Bog poklical k sebi v teh dolgih letih. Mnoga mesta v klopih zavodske kapele so ostala nezasedena.

Polni hvaležnosti Bogu, da še vedno lahko obhajamo slovensko službo Božjo, smo zaključili mašo s pesmijo "Hvala večnemu Bogu".

Lučka Makek

OTROŠKI DAN v Slomškovi šoli

V Slomškovi šoli so v soboto, 17. avgusta, veselo praznovali otroški dan. Pridružili so se tudi starši in dokazali, da so v srcu še vedno otroci!

Slomškova šola

ODTISI 2 - 2024

MSGR. JANEZ RIHAR IN VIRGENCITA

Na nedeljo pred velikim šmarnom sva z Miriam šla na romanje na Brezje. Romala sva tako, po meščansko, z avtom. Ampak ne morem zapisati drugega kot romanje, saj na Brezje itak ne gremo kar tako, na izlet. Morda bi se točneje izrazil, če bi napisal, da sva šla na božjo pot k Mariji na Brezje. Ali še preprostejše: k Mariji na Brezje.

Ko vstopiva, je prva postaja pri drugem desnem stranskem oltarju, pri sv. Antonu Puščavniku, kjer na oltarju stoji kip lujanske Marije.

Človek ima že zadosti (in ne preveč) let, da je že marsikaj dal skozi, pa da se tega tudi spominja. To pot mi je v spomin stopil dan 17. junija 1995, ko je Virgencita priletela na Brnik in 24. junija dobila svoj prostor v brezjanski baziliki. Na Brnik je prišla v spremstvu prof. Tineta Vivoda in številnih argentinskih Slovencev, ki so obiskali Slovenijo ob priliki petdesetletnice odhoda. Na letališču so jo (jih) pričakali še bolj številni rojaki, tako iz Argentine kot iz Slovenije in ji zaželeli dobrodošlico.

Med njimi je bil tudi msgr. Janez Rihar, ravnatelj Rafaelove družbe, po demokratizaciji obnovljene Družbe sv. Rafaela, ki je od leta 1903 delovala v skrbi za slovenske izseljence. Msgr. Rihar ni bil samo gledalec tega dogodka, ampak je poskrbel, da je prihod bil nekaka slovesnost, – da, tudi romanje bi lahko rekli. Poskrbel je, da je skupina skavtov s kitarami in petjem dogodek še bolj približala prisotnim. Na videoposnetku je videti tudi skavtsko nošo, ki takrat še ni bila v sedanji, oranžni barvi, temveč modri, kakršno nosijo primorski zamejski skavti. Njihovo petje bilo tudi uvod v Marijo, mati moja, ki je zadonela iz grl vseh prisotnih.

Msgr. Rihar je poleg rednega dela kot župnik vsa leta svojega delovanja tudi skrbel za preseljene rojake v Slovenijo. Težko bi bilo navesti vso njegovo pomoč, a vsakdo ve, koliko je bil deležen njegove dobrote. Bog mu vse to bogato poplačaj.

GB

SPOROČILO *Upravnega Odbora Slovenske Hiše v Buenos Airesu*

Spoštovani rojaki!

Dne 20. 12. 2022, je bil, po navodilu msgr. dr. Antona Jamnika, odgovornega škofa za Slovence v zamejstvu in po svetu pri Slovenski Škofovski Konferenci, imenovan Upravni odbor Slovenske hiše v Buenos Airesu.

Imenovani so: Cukjati Franc - Komar Jure - Poznič Marjana - Modic Gregor - Golob Andrej - Lenarčič Jože - Godec Štefan - Šuc Alex - Groznik Karl - Pregelj Karel. Omenjeni odbor je poverjen do 31. 12. 2027.

Naloge, ki so bile zaupane Upravnemu Odboru, so sledeče:

1. reševati pravni status Slovenske hiše (ugotoviti pravno stanje in iskati pravične

rešitve za prihodnost v dogovoru z vsemi sogovorniki);

2. skrbeti za transparentno finančno poslovanje hiše;

3. oblikovati in načrtovati vizijo programskega dogajanja v Slovenski hiši s prav posebno pozornostjo na cerkev Marije Pomagaj in grobove rojakov;

4. bedeti nad tekočim vzdrževanjem hiše (položnice, energenti, obnove ...).

Iz omenjenega je razvidno, da bo upravljanje Slovenske hiše ločeno od odgovornosti Dušnega Pastirstva.

Od leta 2023 dalje smo pričeli s procesom urejanja pravnega statusa Slovenske hiše. Trenutno smo v pogovorih s Slovensko Škofovsko Konferenco z ozirom na končno odločitev glede na možne alternative.

Obveščamo vas, da, od 1.8.2024 dalje, najemnine prostorov in prispevki za hišo se dogovorijo z upravnim odborom. Obenem pa prosimo, da se, za vse aktivnosti, povezani z uporabo hiše, in ostalimi dejavnostmi organizacij, dogovorite preko sledeče elektronske pošte:

slovenskahisaba@gmail.com

ali na WhatsApp stik:

+54911-4526-7216

Kakorkoli pa je v zvezi s pastoralnimi zadevami (verski obredi) in publikacije Ozananiilo, Duhovno življene, Božje steziče itd. Se prosim obrnete na: **dusnopastirstvo.ar@gmail.com**

**Upravni Odbor
Slovenske Hiše v Buenos Airesu**

IN MEMORIAM | *Mirko Vasle*

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
EMBAJADA DE LA REPÚBLICA DE ESLOVENIA

Z globoko žalostjo smo prejeli novico, da nas je zapustil Mirko Vasle, dolgoletni radijski voditelj oddaje Okence v Sloveniji iz Buenos Airesa. Skoraj štiri desetletja je v argentinske ter po spletu tudi v slovenske in svetovne radijske valove prinašal lepo slovensko besedo, gostil številne radijske goste, ter skrbel, da smo rojaki in rojakinje v Sloveniji in razkropljeni po svetu bili deležni slovenske glasbe, kulture in informacij o najaktualnejših dogodkih.

Njegovo delo ni povezovalo le Slovenije in Argentine, od koder je prihajalo največ poslušalcev, ampak je doseglo srca Slovencev po vseh kontinentih. S svojim glasom in neutrudljivim delom je skupaj s svojo ekipo s pripravo redne tedenske radijske oddaje dosegel poslušalce tudi iz daljnějšíh krajev, kamorkoli je Slovence v preteklosti zaneslo.

Z njegovim odhodom smo izgubili človeka, ki nam je resnično rad pomagal, nas vsakič toplo sprejel in bil venomer na razpolago. Bil je tisti, ki nas je zapletel v zanimive pogovore o najrazličnejših izzivih in dogodkih, bodisi v Sloveniji, Argentini ali kjerkoli že. Njegova prisotnost in delo sta bila nepogrešljiva, njegov prispevek bo ostal za zmeraj neprecenljiv.

Spomini nanj bodo ostali živi. Mirko Vasle, hvala za vse. Počivaj v miru!

Buenos Aires, 8. avgust 2024

Igor Šef
časni odpravnik poslov

Mirko Vasle se je za vedno poslovil. Še 13. julija letos, ko sva bila s sestro Bernardo v Etiopiji na dobrodelnem projektu salezijancev (pater Jože Andolšek), si naju poklical in povabil na pogovor v živo v radijski oddaji Okence v Slovenijo. Odzvala sva se tvojemu klicu, ko sva bila v mestu Mekele (še prej pela v Shire, Adwa in Adigrat). Lahko sva ti razložila, da smo se skupaj z Markom Hatlakom, odličnim harmonikarjem, odzvali vabilu v projektu zdravljenja povojne travme na severu Etiopije, ko je pred dobrimi tremi leti umrlo okoli milijon ljudi. Glasba ima zdravilno moč. Potrebe po zdravljenju povojnih bolečin so ogromne. A ljudje kažejo dostojanstvo in notranjo moč na vsakem koraku. Otroci so pa, ob pomoči vizionarskega dela donboskovih salezijancev, deležni materialnih in duhovnih dobrin, ki jim prinašajo upanja.

Vse to te je zanimalo, ker si bil čuteč človek in bil odprt za stvari in teme povezane s človekom. Vedno si povabil na intervju, ko si opazil, da je tema zanimiva in bo kaj dobrega dala poslušalcem.

Več kot deset let smo skupaj peli v mladinskem zboru Karantanija, ki ga je vodila gospa Marija Fink Geržiničeva. Dobro smo se razumeli in navezali pristne odnose ob zborovskem petju. Postali smo prijatelji.

Vest o tvoji smrti naju je pretresla. Predvsem, ko sva vedela koliko projektov še imaš v mislih in ob veselju, ki si ga izražal ob rojstvu kakšnega novega vnuka.

Vsej tvoji ožji in širši družini izrekava globoko sožalje! V miru počivaj, dragi Mirko!

Bernarda Fink Inzko
Marcos Fink (sošolec v Škofovem zavodu v Adrogué)

OkrOgle OBLETNICE | Inž. Albin Mozetič (1914 - 1965)

Pred 110 leti, 26. avgusta 1914, se je v Solkanu rodil Albin Mozetič, slovenski inženir kemije in neutrudljiv prosvetni delavec v slovenski skupnosti v Argentini. Bil je soustanovitelj in prvi podpredsednik Društva Slovencev (kasneje društvo Zedinjena Slovenija) ter predsednik med leti 1952 in 1958.

ŽIVLJENJE ALBINA MOZETIČA

Rodil se je 26. avgusta 1914 v Solkanu pri Gorici. Otroška in dijaška leta je preživel v Ljubljani, kjer je na tehnični fakulteti postal inženir kemije. Kot mlad kemik je v letih pred drugo svetovno vojno dobil zaposlitev v Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Ko so leta 1941 Nemci zasedli Gorenjsko, se je inž. Mozetič kot zaveden narodnjak pred njimi umaknil v Ljubljano, kjer je preživel medvojna leta.

V Ljubljani se je poročil z Vido Vidmar, ki je prav tako kot on študirala kemijo.

Leta 1945 se je kot protikomunist pred na-

silnim režimom umaknil v Italijo, kjer je nekaj časa preživel v begunskem taborišču Monigo pri Trevisu, nato pa se preselil v Trst, kjer je z ostalimi slovenskimi protikomunističnimi izobraženci pomagal utrjevati slovenstvo in slovenske ustanove v Italiji.

Leta 1948 je odšel v Argentino, kjer se je takoj vključil v slovensko begunsko organizacijo.

Kot inženir kemije je kmalu dobil zaposlitev v podjetju Diadema Argentina družbe Shell, kjer se je od začetniškega uradniškega položaja z leti povzpел do samega vodstva tega svetovnega podjetja. Leta 1958 ga je družba poslala v Indonezijo, od koder se je po dveh letih vrnil in v Buenos Airesu prevzel vodstvo velike Shellove rafinerije, leta 1964 ga je vodstvo podjetja poklicalo v glavno centralo v London.

V Londonu je umrl 25. februarja 1965, star komaj 50 let. Pokopan je v Gorici.

DELO INŽ. MOZETIČA

Vsa leta, ki jih je inž. Mozetič preživel skupno z ostalimi Slovenci v emigraciji, razodevajo njegovo veliko skrb za slovenske ljudi.

Že v taborišču Monigo se je za slovenske begunce potegoval pri angleških vojaških oblasteh.

Po prihodu v Argentino je bil soustanovitelj in prvi podpredsednik Društva Slovencev ter v njem razvijal delavnost kot odbornik in kasneje kot predsednik vse do svojega odhoda v Indonezijo in London.

Društvo Slovencev je bilo ustanovljeno 25. januarja 1948. Društvo si je postavilo naslednje cilje: nuditi slovenskim beguncem gospodarsko in moralno oporo; zastopati koristi članov Društva; združevati vse slovenske begunce v Argentini; pomagati slovenskim beguncem pri vselitvi v Argentino; gojiti verske, kulturne in nacionalne vrednote. Prvi odbor Društva so sestavljali: častni predsednik č.g. Janez Hladnik, predsednik Miloš Stare, pod-

predsednik inž. Albin Mozetič.

Društvo je navezalo stike z argentinskim Direktoratom za emigracijo in z upravo Migrantskega hotela, ki je nudil prvo zatočišče preko 7.400 slovenskim beguncem. Društvo je posredovalo zaposlitev preko 700 Slovencev pri javnih delih ministrstva za javna dela, mnogim je preskrbelo delo pri zasebnih podjetjih in tovarnah. Posredovalo je začetno stanovanje mnogim slovenskim družinam in pomagalo pri ustanavljanju slovenske kolonije v San Luisu in Mendosi.

Ko je prvi predsednik Društva Slovencev Miloš Stare dne 12. oktobra 1952 zaradi pre-zaposlenosti in zdravstvenih razlogov odložil predsedstvo društva, je bil za njegovega naslednika izvoljen inž. Albin Mozetič. Na tem položaju je ostal do 14. junija 1958, ko je odšel v Indonezijo. Za svoje delo v Društvu Slovencev si je postavil naslednje vodilo: "Društvo Slovencev je edina naša reprezentančna organizacija v Argentini in ni politična. Zato svojim članom pušča popolno svobodo v političnem mišljenju in delu, v socialnem in gospodarskem udejstvovanju. Družiti hoče vse demokratsko misleče in protikomunistične Slovence. Prizadevanje društva in njegovih

PRVI ODBOR DRUŠTVA SLOVENCEV V BUENOS AIRESU
Spredaj: častni predsednik č. g. Janez Hladnik in predsednik društva g. Miloš Stare. Od leve na desno: gg. ing. Jože Brodnik, Jože Albreht, Joško Krošelj, ing. Albin Mozetič, Anton Skubic, Lado Lenček C. M., gšč. Marija Petelin, Anton Orehar, dr. Bojan Ribnikar.

voditelj je stremelo vedno za tem, da se med nami vzdržuje in ohranja enotnost in edinstvo na zunaj in znotraj. Društvo nam je bilo odslej potrebno, da smo združeni premagovali začetne težave, nam je potrebno danes in nam bo potrebno še v bodoče, dokler bo v Argentini še kaj slovenskih protikomunističnih beguncev." (govor na občnem zboru Društva Slovencev 4. 10. 1953). Na IX. rednem občnem zboru Društva Slovencev 29. 1. 1956 je pa izrekel naslednje misli: "Kljub vsem napakam in pomanjkljivostim v društvenem delovanju ali celo pri društvenih odbornikih, je Društvo Slovencev v osmih letih svojega obstoja v polni meri opravičilo in dokazalo nujno potrebo svojega obstoja. Če ga ne bi še imeli, bi ga morali ustanoviti in sicer prav takšnega, kakor ga danes že imamo. Društvo Slovencev je okvir, v katerega spada vsak slovenski protikomunistični begunec v Argentini ne oziraje se na njegovo politično ali svetovnonazorsko pripadnost".

Po vrnitvi iz Indonezije je bil znova izvoljen v odbor Društva Slovencev.

Med predsedstvom inž. Mozetiča je Društvo Slovencev ustanovilo Dobrodelni sklad ter uvedlo "Slovenski dan" - vsakoletno veliko prireditev na Belo nedeljo, ki je še danes - skupaj s spominsko proslavo in Misijonsko tombolo - ena najbolj obiskanih slovenskih prireditev v Argentini.

Inž. Mozetič je delo in razvoj Društva Slovencev in poznejšega društva Zedinjena Slovenija z vso ljubeznijo spremljal vse dni svojega bivanja v Argentini. Slovenskim ljudem je bil vedno v pomoč in korist. S svojim znanjem in visokim položajem, ki ga je zasedal, je rojakom v Argentini neutrudljivo pomagal pri društvenem, organizacijskem, kulturnem in gospodarskem življenju.

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: Svobodna Slovenija, Zbornik Svobodne Slovenije

KAJ JE O NOVIH IZZIVIH ZA UČITELJE PAVEDAL KONGRES SIESC 24

V zadnjem tednu julija je v Vipavi potekal kongres evropskih krščanskih učiteljev SIESC. Zveza SIESC deluje že od leta 1954 in povezuje učiteljska združenja večine držav unije in v zadnjih letih tudi vedno več vzhodnih držav. V zvezi so predstavniki različnih krščanskih cerkva in to daje srečanjem posebno ekumensko noto.

Organizator vsakoletnega srečanja v juliju je ena od držav članic. Kongres že vsa leta poteka po enakem organizacijskem protokolu. Naslov in krovno temo izbere organizator v soglasju z vodstvom zveze. Organizator letošnjega, že 68. srečanja je bilo Društvo katoliških pedagogov Slovenije DKPS. Znotraj krovnege naslova Novi izzivi za učitelje smo izbrali temo Vzgoja za spol in spolnost. V društvu smo ta izziv prepoznali kot enega najpomembnejših za učitelje v današnji, sodobni evropski družbi. Vemo, da je to resnični izziv za vsakega vzgojitelja in učitelja že danes in bo vsako leto večji.

SIESC navadno osvetli izpostavljeno temo z vidika vzhodnih, naprednejših držav EU in z vidika počasneje napredujočih vzhodnih držav. Ker imamo v krščanstvu skupne temeljne vrednote lahko razpravljamo o problemih z enakih vrednostnih stališč. Žal pa nas danes povezuje tudi silna moč globalizacije, ki se ne ozira več na razvitost držav. Tako se je v Vipavi zbralo okrog 40 udeležencev iz skupaj 12 evropskih držav.

Plenarna predavanja so bila zelo smiselno

razporejena. Dotaknila so se najprej telesnih in medicinskih vidikov, nato vzgojnih izzivov in na koncu še duhovnih dimenzij človeka.

Dr. Urh Grošelj je govoril o etičnih in medicinskih vidikih spreminjanja spola. Trendi na tem področju so zaskrbljujoči v vseh razvitih državah. V družbi se te spremembe prikazujejo kot možnost za rešitev problemov odraščanja. Predavatelj je poudaril, da je treba zelo skrbno in strokovno pomagati tistim, ki imajo dejanske probleme na področju spolne identitete. Teh mladih ljudi pa je znotraj populacije izredno malo. Vsem ostalim pa lahko pomagajo tudi učitelji, če so informirani in če poznajo pasti ideologije spola. S človeško toplino in bližino lahko pristopajo k mladim in k njihovim staršem. Lahko jim predstavijo težke posledice prehitrih in ne dobro premišljenih odločitev, ki privedejo nepopravljivih posegov v mlado življenje.

Precej pretresljivo je bilo predavanje Benjamina Tomažiča. Kot učitelj in kot raziskovalec na inštitutu Integrum ima dober vpogled v življenje mladih. Opisal je močan vpliv družabnih omrežij in internetnih vsebin na mlade. Odvisnost od družabnih omrežij in ekranov mladim jemlje svobodo, zato potrebujejo spremljanje in pozorno skrb odraslih, predvsem staršev in tudi učiteljev. Starši morajo poznati vsebine, ki so jim otroci izpostavljeni. Nasilne in žal prepogosto tudi pornografske vsebine se agresivno vrivajo na ekrane, kjer fantje igrajo igrice. Dekleta

na družabnih omrežjih podlegajo pritiskom idealizirane telesne podobe, ki jih lahko zasušnji in jim uničuje ustvarjalno življenje. Predavatelj je poudaril izredno vlogo, ki jo lahko odigra učitelj, če ve za vse te zablode in mlademu človeku pomaga pri iskanju pravega, ljubečega odnosa do lastnega telesa.

Zadnje, tretje plenarno predavanje je imel p. dr. Silvo Šinkovec. Spregovoril je o duhovni dimenziji, ki učitelju pomaga pri iskanju odnosa z mladimi tudi na področju telesnega. Poudaril je pomen molitve za lastno notranjo trdnost. Izpostavil je pomen čustvene pismenosti učitelja, ki pomaga prepoznati čutenje drugega. Učitelji morajo vse to spoznati, gojiti in negovati v sebi. Pri tem so jim v pomoč različni programi, predvsem ta tišina Cerkve in molitev zase in za vse, ki so jim zaupani.

Predavatelji so udeležence kongresa pripravili s svojo strokovnostjo, z aktualnimi podatki in tudi s svojo človeško dimenzijo. V popoldanskih srečanjih so pogosto izpostavili misli in razmišljanja ob dopoldanskih predavanjih.

Izredno zanimiva so bila tudi pogovorna omizja po predavanjih. V štirih jezikovno razdeljenih delavnicah so udeleženci odmevali na predavanja z izkušnjami iz svojega okolja. Na kongresu je bilo veliko slovenskih učiteljev, ki so imeli svojo pogovorno skupino. V pogovorih je odmeval smeh, sočutno so prisluhnili drug drugemu, delili so svoje poglede, spodbude ter dobre in težke izkušnje iz svoje

šolske prakse. Udeleženci so bili za sodelovanje v tej skupini neizmerno hvaležni.

Strokovni del kongresa in spremljajoči dogodki, ki smo jih pripravili za udeležence, so bili zelo lepo sprejeti. Naši gostje so spoznali Vipavo, Novo Gorico, Sveto goro, Kostanjevico in v celodnevni ekskurziji tudi prelepo dolino Soče. Pokazali smo jim vrsto etnoloških biservov, kulinarčnih užitkov in vinorodno pestrost Vipavske doline. Pri vsem tem pa tudi ni manjkal pogled v bolečo zgodovino tega dela Slovenije. Predstavili smo jim težke čase obeh svetovnih vojn, ki so jih ljudje pretrpeli pod bremenom italijanskega fašizma.

Kongres je domačim in tujim udeležencem razširil veliko obzorij. Organizatorji smo želeli prispevati delček pozitivnega v življenju nenaklonjeno klimo sedanje družbe. Prepričani smo, da smo dali svoj, morda ne majhen prispevek k razgledanosti in informiranosti slovenskih in evropskih učiteljev. Želimo si, da bi se informacija o vsem povedanem na kongresu SIESC širila, da bi bila vir znanja in pravih informacij za mlade, kadar se obrnejo po pomoč k učitelju. Upamo tudi, da smo z optimizmom in upanjem osvetlili dogajanje v družbi. Predvsem pa upamo, da se bodo učitelji pred novimi izzivi odločali v bran dostojanstva in celovitega življenja vsakega mladega človeka.

Helena Kregar

voditeljica organizacijskega odbora SIESC 2024

Črna masa ZA POBITE SLOVENCE

MISSA PRO DEFUNCTIS
SUSCIPIAT DOMINE

HANC IMMACULATAM HOSTIAM -

Sprejmi, Gospod, Svojo Žrtev
Neomadeževano,
ki Ti Jo dvigam - mašnik . k Tvojim nogám:
v svoj vrč sem natočil Tvoje Krvi - sprejmi
spet v dar Jo!
Sprejemajoč ozri se s Križa na nas - poln
mrtvih je hram:
vojščakov slovenskih, ki s Tabo so šli na
Kalvarijo -
in mož in fantov, duhovnikov, mater,
deklet, otrok, ženic...
vsak k Tvoji Žrtvi dodaja še dar svoj
najdražji - kot Marija,
ko prinesla je v tempel najljubši par
golobic.
Trumoma zgrinjajo se ob oltar Ti in vsak
odvija
romarsko culico, jemlje iz nje svojo muko
- kip,
izrezan z nožem iz mehkih slovenskih lip,
vilit iz krvavega cvetnega prahu v podobo
voščeno,
polagajo jih pobožno na mojo svečeniško
pateno:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Prvi gre birmanec moj, nekoč postaven kot
vilit,
zdaj tak, - kot je med koreninjem - ves
sključen in zvilit,
s tilnikom prestreljenim, v grlu z
zataknenim krikom,
z razrezanimi prsi, a - zravna se pred
žrtvenikom
kot pri birmi pred škofom takrat - in svoj
kipec podaja:
viteza svetega Jurija nad žrelom rdečega
zmaja:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Pristopa žena, silna kmečka mati,
moža so ji ubili, sina hoteli odgnati,
kot lévinja ga brani, oklene se ga v sili,
v naročju, prav nad srcem, so ji ga ubili;
ko péstovala v joku je telo krvavo,
so z istim toplim kolom še njej razbili glavo.
Iz svoje rdeče rute jemlje kip voščeni -
Mariji Žalostni visi Sin čez koleni:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Primika se vitez-menh s križem belim na
grudih,
pripet na drevo, podžgan, mesarjen v vseh
udih,
bojovník božji z drznostjo nekdanjega
partizana,
nem in poln strelíc - daruje svetega
Boštjana:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Tam pa stopa nekdo z odra vaškega
zabavišča,
brez ušes in nosú, zlomljene čeljusti,
atlet duhá, pobožni mladeč, v areni bojišča
je pričal vero kot vedec z gorečimi usti,
iztočil svojo kri kot grozd pod roko
stiskavca,
pojoče srce je omahnilo kot mrtva glávica
slavca -
pred oltar zdaj hiti kot čez hodnik
marijaniški,
njegov dar: z ranami božjimi pesnik Asiški:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Vidim mater in hčerko - obe še mladi,
brežčutno predani krvnikov nasladi,
joj, še plesati morata nagi po goreči
grmadi,
kot liliji se treseta pod rok gozdovniških
težo -
polagata na oltar belo ovčico in sveto
Nežo:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Po cerkvi gre mežnaar - ne kot včasih, ko je
prižigal sveče -,
zdaj bolj kot župnik, o, bolj kot škof gori od
sreče:
pretrpel je muko svojo ob krvavi kugi
junaško kot se spodobi cerkvenemu slugi -
zdaj k darovanju z darom voščeni prihaja:
s svetim Rokom in psom, ki grize in laja:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Ni tam dijak: vso noč je gledal v knjige
z očmi prebiral božjih besed črke?
Zdaj tava tipajoč, kot na verige
teme priklenjen: oči votline mrke -
skoznje šli razbeljeni sta prečki:
daruje sveto Lucijo z očmi kot goreči
svečki:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Tam mladi srečni duhovnik: bil je na poti
gorjanski
z Bogom v roki, nesoč ga deci zaplanski
za prvo sveto Obhajilo... Že na sredi poti
je...
ustavijo ga partizani: "Tovariš umira v
logu!"
Hiti, da reši dušo: zdravega obhaja v
brlogu...
Še roko mu da v slovó: obhajanec ga - s
kolom pobije.
Zdaj z gorečo molitvijo za ubijalca prihaja,
poklanja: Boga na križu in desnega
tolovaja:

Sprejmi, Gospod, moje rano,

Tebi v smrtni uri darovano!

Tam fanta dva: poveljnik borbene čete,
ljubitelj umetnosti - in prijatelj, Pesnik s
planine:
s tridesetimi na straži Domovine
sta stala tisto noč - v jutru skelete
so našli v doma dnu, tlečega kot apnenca.
Zdaj stopata k oltarju: obraz jima
iznakažen,
a Pesnik ves ovit v molitev svojega Venca -
polagata na pladenj - svetega Lovréna,
in kepo borcev, z njima vrženih na raženj:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Tam pokleka k oltarju družina - oče in mati,
starejši, zaklani v "hiši", vrženi pod krušno
peč,
najmlajši v postelji, kamor je šel k materi
leč,
zdaj prihajajo, kot pritiče se kmečki družini,
s svetim Izidorjem, z voliči, ovcami in
petelini:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Glej, Pisatelj tam je, hrom je bil, naglušen,
zdaj ves zravnan, kot da stoji pred puškami
ob zidu,
v očeh gori mu ogenj, vse videl je v prividu,
kar se bo z njim zgodilo, in ni bil
malodušen:
odložil je pero pišoče, zlatá vredno,
izpraznil koše kruha za med ljudstvo
bedno,
povzdignil glas kot Prerok: Ne malikuj
Zločina!
Bogu otrok - ne hlapec Grehu, Domovina!
Kristus kralj! zavpil je pred Sodnika:
prinaša glavo Janeza Krstnika:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

O, saj ne morem vseh darovalcev po licih
spoznati,
teh fantov košatih, te mladine vaške,
teh mož odločnih, hej! to so očetje brkáti,
in teh žensk in deklet, palih v jame kraške,
skale in kamenje se vsipalo je nadnje:
svetega Štefana polagajo na oltarne
pladnje:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

Ne, ne spoznati, ne morem jih niti prešteti,
kot bataljoni korakajo, četa pri četi,
s prebitimi čeli in tilniki, kažejo strte ude,
razbitih okostij drže se še ábranki jamske
grude.
S solzami v očeh gledam te zdaj strte
skelete
s polkovnikom na čelu - v ramo vžgane
epulete -
poklekajo kot navadno vojščaki na eno
koleno,
svetinje mučeničkov poljublajo z ustno
prsténo,
polagajo na pateno vsak svojega patrona:
svetega angela Mihaela, svetega generala
Zenona:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

In prihajajo še krvavih žrtev hekatombe:
obešenjakov, križanih vzkriž, živó
pokopanih,
teh, ki so jih puške ubile, granate,
brzostrelke in bombe,
tropi v ječah umrlih, v taboriščih
podušénih,
talcev, od tujih vojská usmrščénih,
množic, pokošénih kot trava, z noži
poklanih,
v goščarskih napadih v prve vrste
pognanih,
od črnih rok pobitih, znanih in neznanih,
o dolga procesija njih se k oltarju pomika
in sleherni daruje svojega svetega
mučeničnika:

Sprejmi, Gospod, moje rano,
Tebi v smrtni uri darovano!

M a š n i k

O pridi, Posvečevalec darov
in posveti to našo množično daritev,
ki Ti jo s Tvojo dvigam pred oltar:
strahoten je bil naš greh, strahotna naša
moritev -
naša žrtev strahotna naj Ti bo v zadostitev:
sprejmi ta naša krvava darila
kot vonj v Tvojo slavo zažganega kadila,
z njim se dviga naš klic pred Usmiljenost
Tvojo:
kot to vodó in vino spreminjaš v Kri Svojo,
tako našo muko spremeni v naš blagoslov!

Lavabo inter inocentes manus meas
et altare Tuum circumdabo!
Umil si bom med nedolžnimi svoje roke in
obraz
in se vstopim ob Tvoj oltar, da bom večno
s Tabo!

V zborih Te bom hvalil, Gospod,
da sprejemaš žrtev, ki Ti jo dal je moj Rod!

Bratje, molite!
Molite za vse Slovence pobite,
da vsak izmed njih postane božji svat,
ki ga Kristus objame -
Domine suscipiat! -
v Svoje rame
in posadi k Svoji mizi za gostovanje!

Moli, brat,
zanje, zase in zame,
kakor tudi jaz molim zanje
zase in zate!

FRATRES, ORATE!

KOLEDAR

7. septembra

75. obletnica Slomškove šole

8. septembra

Mladinski dan v Našem domu San Justo

14. septembra

Mednarodno zborovsko srečanje v San Martinu

15. septembra

Mladinski dan na Pristavi

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

NEBESA

15. avgusta katoličani praznujemo Marijino vnebovzetje - veliki šmaren - največji cerkveni Marijin praznik. V Sloveniji je od leta 1992 ta dan tudi dela prost dan. Po številnih cerkvah, ki so posvečene Mariji so potekala slovesna bogoslužja. Marsikje se na veliki praznik pripravljajo s procesijami in nočnim bdenjem. Po vseh slovenskih cerkvah pa smo se spomnili 25-letnice posvetitve slovenskega naroda Mariji in to posvetitev tudi obnovili.

Novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference, dr. Andrej Saje, je na Zaplazu med slovesno sveto mašo tako nagovoril vernike:

“Ko izrečemo besedo »nebesa«, pogosto pomislimo na nebo, prostor tam gori nekje v vesolju, ki si ga predstavljamo kot kraj snidenja z Bogom. Vendar nebesa niso to. S pojmom nebes označujemo nekaj veliko večjega in težko opisljivega s človeškimi besedami. Želimo povedati, da nam je Bog blizu in nas ne zapusti niti v smrti, ampak nam daje prostor bivanja za vedno in za vso večnost. Zaznavanje teh, našemu razumu presežnih dejstev tudi v nas zbuja občudovanje, hvaležnost in vero, da nam bo Bog, kakor Mariji, stal ob strani in nam dajal moči za vsakodnevno življenje. Vzel nas bo k sebi ne samo z dušo, ampak tudi s telesom. To pomeni, da ima tudi telo oz. fizično življenje vsakega od nas svoje pomembno mesto in vrednost. Bog nas pozna, ljubi in sprejema človeško osebo celostno, takšno, kakršna je. V večnost sprejme to, kar

zdaj raste in se uresničuje v našem življenju, ki ga sestavljajo tako radost in veselje kakor tudi trenutki potrnosti in preizkušenj.

Ta resnica o neprecenljivi vrednosti človeške osebe kot celote nas zavezuje k prizadevanju za njeno zaščito od spočetja do naravne smrti. Zavezuje nas k vzgoji za vrednote in k spoštovanju bolnih in ostarelih, ki smo jim kot družba in posamezniki dolžni nuditi solidarno pomoč, sočutje in bližino. V nobenem primeru nimamo pravice posegati v človeško življenje in ga nasilno končati ali pomagati, da ga pod pretvezo usmiljenja in pomoči drugemu nekdo lahko konča sam.

Obvezuje nas tudi k dostojnemu pokopu umrlih brez izjeme, tudi nasilno pobitih, ki še nimajo groba in imena. Temelj te obveze in civilizacijske norme je v tem, da je vsak človek zaznamovan z dostojanstvom, ki mu je podarjeno s tem, da je in da biva; in to ne glede na raso, kulturo, jezik, narodnost, politično pripadnost ali drugo okoliščino. Tega dostojanstva mu zaradi izvorne pripadnosti ne more podeliti država ali kaka druga človeška oblast. Posledično ga slednja tudi nima pravice vzeti ali omejiti.

Današnji praznik nam pove, da imamo v nebesih mater Marijo, ki nas spremlja tukaj na zemlji. Nismo sami! Ona pozna naša življenja in nas razume. Poslušaj naše molitve, je sočutna s človeškimi preizkušnjami in potrebami, pomaga s svojo materinsko dobroto. Zaradi tega se ob prazniku Marijinega vnebovzetja zbiramo k bogoslužju še posebej v njej posvečenih romarskih cerkvah. Kot krščansko občestvo in posamezniki ji danes izročamo molitve

in prošnje, naj posreduje za nas pri Bogu. Ob njej se učimo verovati in živeti iz vere. Marijin zgled odprtosti za Boga in sočutja do sočloveka nam je spodbuda in zgled. Je naša tolažba in upanje za vse, ki smo še na poti. Zaupajmo se njeni materinski priprošnji, da bi Gospodu izprosila milost okrepitve naše vere v večno življenje. Naj nam bo svetilnik in kažipot.”

O nebesih nam govorijo tudi pregovori:

- **Dobra vaga v nebesa pomaga.** (slovenski pregovor)
- **Kdor ima dobro ženo, ne potrebuje nebes, kdor ima slabo, ne potrebuje pekla.** (bolgarski pregovor)
- **Ne gre se po rožicah v nebesa, ampak po trnju.** (slovenski pregovor)
- **Knezi pridejo v nebesa, če umrejo v zibelki.** (nemški pregovor)
- **Bog ne vleče nikogar za lase v nebesa.** (slovenski pregovor)
- **Križi so lestve v nebo.** (angleški pregovor)
- **Ako bi se ljudje za nebesa tako pulili kakor se za denar, bi bila že davno premajhna.** (slovenski pregovor)
- **Dokler ne spoznaš pekla, nebesa ne bodo dovolj dobra zate.** (kurdski pregovor)
- **Govori, kar je res, stori, kar smeš, to sta dve stezici do nebes.** (slovenski pregovor)
- **Nihče ne gre v nebesa s suhimi očmi.** (španski pregovor)

Izbral: Jože Jan

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

ŠTIPENDIJE ZA TEČAJE

- Popoldanski tečaj slovenskega jezika na spletu, jesen 2024
- Jutranji tečaj slovenskega jezika na spletu, jesen 2024
- Zimska šola slovenskega jezika v živo in na spletu 2025
- Spomladanska šola slovenskega jezika 2025

ROK za štipendije:
31. avgust 2024!

več na:
slovinci.si

Tečaji
slovenščine

slovinci.si

centerslo.si

DRAGA 2024 59. študijski dnevi

30. avgust - 1. september 2024

PROGRAM:

slovenskaprosveta.org

Park Finžgarjevega doma, Opčine

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR
CÁMARA DE COMERCIO
ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.